


| | | | | |
|---|--|--|---|---------------------|
|  <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 | | | |
| | Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende | |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 1 av 6 |

Syfte

Tydliggöra hur vissa specifika sjukvårdsinsatser på SÄBO ska gå till samt ansvarsfördelning. Riktlinjen innehåller Öronspolning, PVK, CVK, PICC-line, SVP, Peritonealdialys, Trakeostomi, Respirator och Blodtransfusion.

Tillvägagångssätt

Öronspolning

En legitimerad sjuksköterska är genom sin utbildning och sitt yrkesansvar formellt kompetent och kan därmed själv bedöma om hen också är reellt kompetent för olika medicinska arbetsuppgifter. Legitimerade sjuksköterskor med formell kompetens får alltså bedöma behov av och utföra öronspolningar inom sitt yrkesansvar utan att tillkalla läkare om de anser att de har reell kompetens för detta.

Öronspolning får inte delegeras till omsorgspersonal.

I sjuksköterskans yrkesansvar ingår att arbeta i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet samt att ge patienten en trygg och säker vård. Läkare ska självklart tillkallas vid osäkerhet eller om komplikationer inträffar. Dokumentera alltid utförd åtgärd i sjuksköterskejournalen.

Före spolning av örat kontrollera att patienten har en vaxpropp med otoskåp.

Spolning av örat får EJ ske om patienten uppvisar något av följande symtom:


- feber
- smärta i örat
- har kända perforationer av trumhinnan eller annat fel på trumhinnan.

Om du är tveksam hänvisa till/boka tid hos läkare

Efter spolning kontrollera om:

- trumhinnan är hel efter spolning.
- hörselgången är röd
- pat upplever smärta eller andra besvär

Om något av ovanstående har uppstått boka tid hos läkare.

| | | | | |
|---|--|---|--|---------------------|
|  <p>Sundbybergs stad</p> <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 | | | |
| | Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende | |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 2 av 6 |

Perifier venkateter (PVK)

En PVK kan användas på SÄBO för provtagning samt intravenös tillförsel av näring eller läkemedel. Sjuksköterska ansvarar för att en PVK kan hanteras och används på ett säkert sätt och detta får inte delegeras.

Hantering av PVK ska ske enligt gällande rekommendationer i vårdhandboken och ska bytas efter max 3 dygn. Se länk <https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/perifer-venkateter/oversikt/>

Central venkateter (CVK)

En CVK användas inte på SÄBO. Det är förenat med mycket stora risker att hantera, använda och sköta en CVK på ett SÄBO. Kontakta alltid MAS då CVK är aktuellt hos patient.


PICC-line

En PICC-line kan i undantagsfall användas på SÄBO för provtagning samt intravenös tillförsel av näring eller läkemedel. Om detta ändå ska genomföras måste MAS först konsulteras och en särskild vårdplan upprättas. Vårdplanen ska innehålla en riskbedömning gällande patientens hälsotillstånd, miljöfaktorer (ex bor hen på en demensavdelning) samt kompetensförsörjning. Skötsel av PICC-line kan dock förekomma på SÄBO. Sjuksköterska ansvarar för all hantering av PICC-line och detta får inte delegeras.

Hantering av PICC-line ska ske enligt gällande rekommendationer, se vårdhandboken: <https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/picc-line/oversikt/>

Suncutan venport (SVP eller port-a-cath)

En SVP kan i undantagsfall användas på SÄBO för provtagning samt intravenös tillförsel av näring eller läkemedel. Det är förenat med mycket stora risker att använda en SVP på ett SÄBO. Behöver detta genomföras ska MAS först konsulteras och en särskild vårdplan upprättas. Vårdplanen ska innehålla en riskbedömning gällande patientens hälsotillstånd, miljöfaktorer (ex bor hen på en demensavdelning) samt kompetensförsörjning. Skötsel av SVP kan dock förekomma på SÄBO. Sjuksköterska ansvarar för all hantering av SVP och detta får inte delegeras

| | | | | |
|---|--|----------------------------|--|---|
|  <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| | Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 3 av 6 |


Peritonealdialys

Kan utföras under förutsättning att SIP är genomförd (slutenvården och boende). Deltagare på SPI bör vara slutenvårdens sjuksköterska och läkare, omvårdnadsansvarig sjuksköterska, ansvarig läkare på SÄBO och verksamhetschef på det SÄBO som ska utföra behandlingarna deltar i SIP.

Vid SIP klagörs:

- Patientansvarig läkare
- Skriftliga instruktioner för handhavandet av dialysmaterial och utförandet
- Skriftliga ordinationer (dialysordination/läkemedelslista)
- Telefonnummer till avdelningen/mottagningen. PD sjuksköterskorna -
Telefonnummer till ansvarig sjuksköterska i kommunen-dygnet runt
- Provtagningsstider
- Återbesöksstider
- I vilka lägen njurmedicin alltid ska kontaktas
- Övriga omvårdnadsbehov kopplade till sjukdom och behandling

Undervisning; vilka ska få undervisning och av vem (sjuksköterskorna på SÄBO samt i förekommande fall berörd omsorgspersonal) och hur detta ska organiseras. Dialysen bör utföras av sjuksköterska men kan efter noggrann utbildning delegeras till undersköterska.

| | | | | |
|---|--|---|--|---------------------|
|  <p>Sundbybergs stad</p> <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 | | | |
| | Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende | |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 4 av 6 |

Trakeostomi

Vård av trakeostomi kräver särskild kompetens utanför kommunens normala hälso- och sjukvårdsuppdrag. Därför måste ansvarsförhållandena och kostnader klargöras innan inflyttning. Särskilda avtal måste eventuellt upprättas med regionen för att detta ska kunna genomföras.

Kontakta alltid MAS före inflytt

Respirator

Vård i respirator kräver slutenvårdens medicinska och tekniska resurser samt annan särskild kompetens utanför kommunens normala hälso- och sjukvårdsuppdrag. Därför måste ansvarsförhållandena och kostnader klargöras innan inflyttning. Särskilda avtal kan behöva upprättas med regionen för att detta ska kunna genomföras.

Kontakta alltid MAS före inflytt.


Blodtransfusion

Blodtransfusioner ska på SÄBO inte vara av akut karaktär utan ska planeras in i det löpande arbetet. Om patienten får blod för första gången ska detta ske på sjukhus eller via ASIH. SÄBO läkare ska ha ansvaret för blodtransfusion på SÄBO vilket ska dokumenteras. Vid blodtransfusion ska hanteringen följa SOSFS 2009:29 Socialstyrelsens föreskrifter om transfusion av blodkomponenter.

Akutläkemedelsförrådets "Akutläkemedel vid allergi/anafylaxi ("akutasken") ska finnas tillgänglig liksom, vid ökad risk för överkänslighetsreaktioner, syrgas och utrustning för att kunna ge konstgjord andning med andningsmask. Läkare ska skriftligen ordinera till sjuksköterska vad som ska utföras vid en eventuell anafylaktisk chock.

Sjuksköterska ansvarar för all hantering och administration av blodkomponenter och ska finnas hos patienten under transfusionen. Ansvarig läkare ska finnas på boendet under hela transfusionen.

All kostnad för hantering, exempelvis transport av blodet ska tillfalla regionen.

| | | | | |
|---|--|----------------------------|---|--|
|  <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| | Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 5 av 6 |

Inför blodtransfusion på SÄBO:

- Kontakta blodcentral som ska leverera blodet om godkänd blodgruppering finns i datasystemet. Om det finns en godkänd blodgruppering be om en kopia på blodgrupperingssvaret som styrker blodmottagarens blodgruppering. Om blodgruppering ej finns, se nedan gällande provtagning.
- ID-kontroll skall ske av ansvarig sjuksköterska.
- Kontrollera att blodaggregrat och infusionskanyl finns att tillgå.

Provtagning

- Läkare ordinerar BAS-test och eventuell blodgruppering. BAS-test och eventuell blodgruppering skall tas av sjuksköterska och rören skall vara märkta med patientens namn, personnummer samt datum och tidpunkt för provtagningen. Patienten får uppge sitt namn och personnummer, eller visa sin ID handling. Är inte detta möjligt sker ID-kontroll via två personal som känner patienten väl.
- Behövs en förenlighetstest MG-test ska provtagning för blodgruppering och MG-test göras vid olika tillfällen.
- Den sjuksköterska som tagit provet skall med namnteckning intyga att ID-kontroll är gjord.

Beställning av blod

Beställning av blodet görs från ansvarigt sjukhus blodcentral. Skriv datum och tid när du vill ha blodet så ombesörjer blodcentralen transport.

Vid blodtransfusion

Följ anvisningarna i vårdhandboken:


<https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/lakemedelsbehandling/transfusion-av-blodkomponenter/oversikt/>

Efter transfusion

Dokumentera given enhet och klistra in etiketten i omvårdnadsjournalen.

Dokumentera datum för transfusionen, vilka blodenheter som har använts och enhetens/enheternas särskilda egenskaper, vilken blodcentral som har lämnat ut blodenheten. Samt tappningsnummer. Eventuella reaktioner rapporteras och antecknas också i journalen.

Vid avslutad transfusion skall blodpåsar förvaras i läkemedelskylskåpet i 24 timmar. Följesedel ska sitta kvar på blodpåsen och tuggas när påsen kasseras.

| | | | | |
|---|--|---|--|---------------------|
|  <p>Sundbybergs stad</p> <p>Äldreomsorg Sundbyberg Ledningssystem</p> | RU16.2 | | | |
| | Rutin för kvalificerade sjukvårdsinsatser på SÄBO och korttidsboende | | | |
| Huvudprocess Kärn | Verksamhetsprocess SÄBO | Delprocess Kvalificerade sjukvårdsinsatser | Enhet Särskilt boende SÄBO och korttidsboende | |
| Fastställd av/dokumentansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska | Fastställt datum 2022-10-20 | Reviderat datum | Version 1 | Sida Sida 6 av 6 |

Avvikelser

Alla fel och avvikelser ska rapporteras till blodcentralen och MAS. Om patienten drabbas av vårdskada ska MAS anmäla till tillverkaren, Läkemedelsverket och Socialstyrelsen i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:1) Blod som inte använts ska alltid återlämnas till blodcentralen.

Ansvar:

- MAS ansvarar för att rutiner för blodtransfusioner är uppdaterade.
- Ansvarig sjuksköterska ansvarar för att rutinen efterföljs vid blodtransfusion samt att dokumentation sker enligt gällande föreskrifter.
- Ansvarig chef ansvarar för att rutinerna är kända och efterföljs i arbetsgruppen.

Referenser

<https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/perifer-venkateter/oversikt/>

<https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/picc-line/oversikt/>

<https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/lakemedelsbehandling/transfusion-av-blodkomponenter/oversikt/>

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:1)

Referensdokument

Ej aktuellt

Bilaga

Ej aktuellt